

Paseky nad Jizerou

totalitního režimu minulého století. Na Bílou skálu vede pohodlná neznámá cesta od chaty Hvězda v Příchovicích. Z Pasek lze na Bílou skálu vystoupit od žluté značené turistické cesty přímo od Hutterova kříže. Nedaleko Bílé skály se na vrcholu Hvězda tyčí nejkrásnější rozhledna nejen Jizerských hor Štěpánka, která rozhodně stojí za návštěvu.

Návštěva Pasek je zážitkem v každém ročním období. Turista, cykloturista i lyžař bude za svou námahu odměněn mnoha krásnými výhledy na Krkonoše, Jizerský důl, Český ráj či Černostudniční a Ještědský hřeben. Jen málo horských obcí si dokázalo dosud udržet své původní kouzlo tak, jako právě Paseky, které rozhodně stojí za návštěvu.

Obec Paseky nad Jizerou leží na rozhraní Krkonošského národního parku a chráněné krajinné oblasti Jizerské hory. Rozkládají se na pravé straně Jizerského dolu, nejnižším bodem je řeka Jizera (475 m n.m.), nejvyšším bodem je Bílá skála (964 m). První písemná zmínka o obci pochází z roku 1654, založena byla nejspíše už v 16. století. V této době byly v nejstarší části obce skelné hutě a v místech zvané Havírna se dle tradice dolovalo stříbro. Obec si dodnes zachovala malebný ráz krkonošské osady, která okouzlí návštěvníky na první pohled. Paseky jsou jedním z nejpečlivěji krkonošských středisek lidové architektury s řadou roubených chalup s typickým zdobením lomenic. Mezi nejobdivovanější patří dům č.p. 94 se zachovalou lomenicí a stará škola č.p. 90. Výraznou dominantou obce a celé krajiny je klasicistní kostel sv. Václava. Poblíž kostela v bývalé faře lze navštívit Krkonošské muzeum – Památník zapadlých vlastenců. Chloubou muzea je expozice Krkonošské houslařské školy. Význam této expozice lze bez nadsázky označit za evropský. V muzeu lze shlédnout ukázkou práce na tkalcovských stavech, děti jistě zaujme pohyblivý betlém.

V zimním období patří Paseky nad Jizerou k vyhledávaným lyžařským střediskům. Zdejší lyžařský areál patří v posledních letech k nejoblíbenějším v západních Krkonoších. Rozlehlé sjezdovky jsou pro svoji bezpečnost vyhledávány stále větším počtem vyznavačů zimních lyžařských sportů. I na vyznavače běžeckého lyžování je v Pasekách pamatováno. Ve vrcholových partiích Hromovky, Kapradníku a v okolí Bílé skály je pravidelně udržováno cca 25 km lyžařských běžeckých tras. A jak se dostat do stopy? Úplně jednoduše, stačí vyjet vlekem či lanovkou a u horní stanice už se stačí jen rozhodnout, kterým směrem se necháte běžeckou stopou vést.

Obcí procházejí tři významné turistické trasy, podél kterých lze shlédnout místní zajímavosti. U modré značky vedoucí po cestě zvané Planýrka, kterou nechal jako lesní silnici postavit kníže Kamil Rohan (1800-1892), je to například pozoruhodný netypický bunkr „dvojče“ vystavěný ve třicátých letech minulého století v rámci linie lehkého pohraničního opevnění, dále Havírná kaplička Nejsvětější trojice vybudovaná v 17. století havíři, kteří zde těžili stříbro a obnovena v roce 1994, či pozoruhodná Stará škola, známá z románu K.V. Raise Zapadlí vlastenci či z filmu Krakonoš a lyžníci. Zelená turistická značka stoupá Pasekami po legendární cestě zvané Budárka. Za dob budování pozoruhodný netypický bunkr „dvojče“ vyrostl na krosnách nosil na trh do Tanvaldu a tehdy německého Jablonce (nyní Jablonec nad Nisou) produkty budního hospodářství (másla, sýry, ...) Po nich dostala cesta své jméno. Ve středu obce můžete navštívit místní kostel sv. Václava, pocházející z let 1787-89. Dominantou hřbitova, který se nachází přímo u kostela, tvoří pomník věnovaný významné osobnosti pasecké historie Věnceslavu Metelkovi od akademického sochaře Vladimíra Preclíka. Od hřbitova se naskytá působivý výhled na západní Krkonoše. Zelená značka se v horní části Pasek zvané Hořensko potkává se žlutě značenou turistickou trasou. Nedaleko křížovatky se nachází legendární hospoda Na Perličku, kde můžete vyzkoušet starodávnou společenskou hru Čamburína. Pokračujeme-li dále po žluté turistické značce, dojdeme k tzv. Hutterovu kříži o jehož vzniku kolují různé legendy. Nad křížem se tyčí nejvyšší bod Pasek Bílá skála. Na vrcholu skály byl r. 2000 vztyčen kříž, který připomíná poutní místo věřících v dobách

Gmina Paseky nad Jizerą leży na granicy czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego i obszaru chronionego krajobrazu Góry Izerskiej po prawej stronie doliny Jizerský důl. Najniższym punktem jest rzeka Izero (475 m n.p.m.), najwyższym zaś Bílá skála (964 m). Pierwsza wzmianka pisemna o wsi pochodzi z 1654 r., jednak miejscowość powstała prawdopodobnie już w XVI wieku. W owym czasie w najstarszej części wsi znajdowały się huty szkła, a w jej części zwanej Havírną wedle tradycji wydobywano srebro. Gmina do dziś zachowała malowniczy charakter typowy dla karkonoskich osiedli, czym od razu oczarowuje wszystkich przyjezdnych. Paseky są jednym z najbardziej wartościowych karkonoskich ośrodków budownictwa ludowego, z wieloma drewnianymi chałupami wybudowanymi w konstrukcji zrębowej z typowo zdobionymi szczytami. Do najbardziej okazałych należy dom o numerze 94 z zachowanym szczytem oraz stara szkoła (nr 90). Wyrazną dominantę w krajobrazie gminy i okolic stanowi klasycystyczny kościół św. Wacława. Warto odwiedzić znajdujące się tuż koło kościoła, w budynku dawnej plebanii, Muzeum Karkonoskie – Pomnik Zapomnianych Patriotów (Krkonošské muzeum – Památník zapadlých vlastenců). Chlubą muzeum jest wystawa karkonoskiej szkoły lutniczej, której znaczenie ma wymiar europejski. W muzeum można obejrzeć, jak tka się płótno na krosnach, a dzieciom z pewnością spodoba się ruchoma szopka.

W zimie Paseky nad Jizerą należą do popularnych ośrodków narciarskich. Tutęjszy kompleks narciarski plasuje się w ostatnich latach wśród najpopularniejszych w zachodniej części Karkonoszy. Rozległe nartostrady są bezpieczne, dlatego korzysta z nich coraz większa liczba miłośników zimowych sportów. W Pasekach nie zapomniano też o narciarzach biegowych. W górnych partiach Hromovki, Kapradníka oraz w okolicy Bílé skály jest regularnie przygotowywanych około 25 km narciarskich tras biegowych. Jak tam dotrzeć? To proste, należy wjechać wyciągiem lub kolejką linową na górę, a przy stacji końcowej już tylko zdecydować, w którym kierunku mamy się udać.

Przez gminę prowadzą trzy ważne szlaki turystyczne, przy których obejrzeć można różne ciekawostki. Na niebieskim szlaku prowadzącym drogą zwaną Planýrka, którą jako leśną drogę wybudował książę Kamil Rohan (1800 – 1892), wart uwagi jest na przykład nietypowy bunkier „bliźnię” wybudowany w latach 30. minionego wieku jako część linii lekkich umocnień pogranicza. Interesująca jest też, odnowiona w 1994 roku, Havírná Kapliczka pw. Trójcy Przenajświętszej, wybudowana w XVII wieku przez górników, którzy wydobywali tu srebro. Warta uwagi jest także Stara szkoła, znana z powieści K. V. Raise „Zapadlí vlastenci” („Patrioci z rubieży”) czy z filmu „Karkonosz i narciarze” („Krkonoš a lyžníci”). Zielony szlak prowadzi w górę przez Paseky po legendarnej drodze zwanej Budárka. W czasach gospodarki pasterskiej chodzili tędy „budziarze” z rokitniczkich bud, w nosidłach na plecach niosąc na targ do Tanvaldu i niemieckiego wówczas Jablonca (dziś Jablonec nad Nysą) produkty ze swoich gospodarstw (masło, sery i in.). Im właśnie zawdzięcza droga swoją nazwę. W centrum wsi odwiedzić można kościół św. Wacława z lat 1787 – 1789. Tuż koło kościoła znajduje się cmentarz z pomnikiem poświęconym pamięci założyciela karkonoskiej szkoły lutniczej Věnceslava Metelki, postaci niezwykle ważnej dla historii Pasek. Autorem pomnika jest artysta-rzeźbiarz Vladimír Preclík. Z cmentarza rozciąga się wspaniały widok na zachodnią część Karkonoszy. Zielony szlak w górnej części wsi Paseky, zwanej Hořensko, spotyka się ze szlakiem żółtym. Niedaleko skrzyżowania znajduje się legendarny gościniec „Na Perličku”, gdzie można spróbować zagrać w drejdel (po czesku čamburína), starodawną grę towarzyską. Idąc dalej żółtym szlakiem dotrzemy do tzw. Krzyża Huttera, o którego powstaniu krążą różne legendy. Nad krzyżem wznosi się Bílá skála, najwyższy punkt wsi. Na szczyście skály w 2000 roku ulokowano krzyż, który przypomina, że w czasach totalitaryzmu w zeszłym wieku było to miejsce pielgrzymek wiernych. Na Bíłą skálę prowadzi wygodna nieoznakowana droga spod schroniska Hvězda w Příchovicach. Z Pasek na Bíłą skálę dotrzeć można spod Krzyża Huttera. Niedaleko Bielej skály na szczyście Hvězda wznosi się przepiękna wieża widokowa Štěpánka, którą z pewnością należy odwiedzić.

Wizyta w Pasekach to przeżycie o każdej porze roku. Turyści piesi i rowerowi, a także narciarze, za cenę niewielkiego wysiłku wynagrodzeni zostaną wieloma pięknymi widokami na Karkonosze, Jizerský důl, Czeski Raj czy grzbiety Černostudniční i Ještědský hřeben. Niewiele górskich wsi zdołało do dziś utrzymać swój pierwotny urok, Pasekom zdecydowanie się to udało.

Paseky nad Jizerou lies on the divide between the Krkonoše National Park (KRNAP) and the protected area Jizerské hory. It is situated on the right hand side of the Jizera valley; the lowest point in the municipality is the Jizera River (at the elevation of 475 meters above sea level), the highest point is Bílá skála (White Rock; at the elevation of 964 meters above sea level). The first written note on the municipality dates back to 1654; however, the municipality had probably been established in the 16th century. Glass works were to be found in the oldest part of the municipality at that time; silver mines used to be in the part called Havírna. The municipality today still remains to be a picturesque village traditional to the Krkonoše Mountains which the visitors fall in love with at first sight. Paseky nad Jizerou is one of the most valuable centers of rural architecture in the Krkonoše Mountains, with many timbered houses with typical decorated gables. House No. 94 with preserved gable and school No. 90 are ones of the most frequently admired buildings. The dominant feature of the village is the classicist Church of St. Wenceslas; the Krkonoše Museum (Memorial to Backwood Patriots) is situated at former vicarage near to the church. The museum introduces the exhibition on the Krkonoše violin-making school; which is definitely of European importance. In addition, the museum presents demonstration of weaving and the children will definitely be interested in seeing moving crib.

In winter, Paseky nad Jizerou are very popular ski resort; in the last couple of years, it has belonged to the most frequently visited ones in the western Krkonoše Mountains. Winter sports enthusiasts seek the wide ski slopes mainly for their safety. The cross-country skiing lovers are not forgotten in Paseky nad Jizerou as well. Approximately 25 km of cross-country ski trails are regularly groomed in the upper parts of Hromovka and Kapradník and in the area round Bílá skála (White Rock). And how can the trails be reached? Easily! Just take a lift or a chair lift, reach the upper station, stand in the trail and decide which direction you wish to go.

Three important marked tourist routes lead through the municipality; these will take you to a number of local points of interest. If you take the blue-marked route along Planýrka – a forest path built on demand of Duke Kamil Rohan (1800 – 1892) – you will see a “twin” shelter which was built in the 1930s as a part of borderline fortification; a Chapel of Holy Trinity built in the 17th century by the local silver miners, renovated in 1994; or a remarkable Old school building which is well known from the K. V. Rais novel “Zapadlí vlastenci” (Backwood Patriots) or from the “Krkonoš a lyžníci” movie (Krkonoš and the Skiers). The second route is green-marked route which climbs through Paseky nad Jizerou along the legendary route “Budárka” – at the old times, the inhabitants of the mountain huts and houses were carrying their products (for example milk and cheese) in their backpacks to the markets in Tanvald or to (at that time German) Jablonec nad Nisou. Church of St. Wenceslas, built between 1787 and 1789, is situated in the central part of the municipality and it is surrounded by a cemetery with a memorial to Věnceslav Metelka (an important native to the municipality) made by Vladimír Preclík. Visitors can admire the beautiful Krkonoše Mountains skyline from the places near to the cemetery. The green-marked route joins the third, yellow-marked route, in the upper part of the municipality called Hořensko. An old pub Na Perličku, where you can try Čamburína – a traditional game, is situated not far from the intersection. If you go on along the yellow-marked tourist route you come to the so-called Hutter’s cross, whose origin is not known for sure. The highest point of Paseky nad Jizerou, Bílá skála (White Rock) surpasses right over the Hutter cross. A cross was raised at the top of Bílá skála (White Rock) in 2000 to commemorate that it was a place of pilgrimage for Christians at the time of Communist regime. You can reach Bílá skála (White Rock) along an unmarked, but comfortable, path from Hvězda Hut in Příchovice or along the yellow-marked route directly from Paseky, along the Hutter’s cross. A lookout tower Štěpánka is situated at the top of Hvězda Hill, not far from Bílá skála (White Rock) and it is worth visiting as it belongs to the most beautiful lookout towers in the Jizerské Mountains.

Visiting Paseky nad Jizerou is worth in every season. A hiker, a cyclist and a skier will enjoy amazing views of the Krkonoše Mountains, Jizerský důl, Český ráj, and ridges of Černá Studnice and Ještěd. Only several municipalities have been able to preserve the old and traditional atmosphere and look as much as Paseky nad Jizerou, so come and visit. It is worth it!

Die Gemeinde Paseky na Jizerou (Paseky an der Iser) liegt an der Grenze zwischen dem Riesengebirge-Nationalpark und dem Naturschutzgebiet „Jizerské hory“ (Isergebirge). Sie breitet sich an der rechten Seite des Tales „Jizerský důl“ aus, der niedrigste Punkt ist der Fluss Jizera (Iser) mit 475 m ü. d. M., der höchste Punkt der Berg „Bílá skála“ (964 m). Die erste schriftliche Erwähnung des Ortes stammt aus dem Jahr 1654, gegründet wurde er höchstwahrscheinlich bereits im 16. Jahrhundert. Zu dieser Zeit befand sich im ältesten Ortsteil eine Glashütte und im Ortsteil „Havírna“ wurde traditionell Silber angebaut. Die Ortschaft hat bis heute die malerischen Züge einer Riesengebirgssiedlung beibehalten, die die Besucher auf den ersten Blick bezaubert. Paseky gehört zu den wichtigsten Zentren der Volksarchitektur im Riesengebirge mit einer Vielzahl von Blockhäusern mit der typischen Giebelverzierung. Zu den bewundernswertesten gehören das Haus Nr. 94 mit einem gut erhaltenen Giebel und die alte Schule mit der Hausnummer 90. Eine Dominante der Gemeinde und der gesamten Umgebung bildet die klassizistische Kirche des Hl. Wenzels. In der Nähe der Kirche kann man in der ehemaligen Pfarre das Riesengebirgsmuseum besuchen – eine Gedenkstätte der „verschollenen Patrioten“. Der Stolz des Museums ist eine Dauerausstellung der Riesengebirge-Geigenbauschule, deren Bedeutung man ohne Übertreibung als europaweit bezeichnen kann. Im Museum kann auch die Arbeit an Webstühlen besichtigt werden, Kinder werden von der beweglichen Weihnachtsskrippe begeistert sein.

Im Winter gehört Paseky na Jizerou zu den gefragtsten Wintersportzentren. Das hiesige Skiareal gehört in den letzten Jahren zu den beliebtesten im westlichen Riesengebirge. Die ausgedehnten Pisten werden aufgrund ihrer Sicherheit von einer immer größer werdenden Zahl von Skifahrern aufgesucht. Auch Skilangläufer kommen in Paseky auf ihre Kosten. Rund um die Berge Hromovka, Kapradník und Bílá skála gibt es gut präparierte Langlaufloipen mit einer Gesamtlänge von etwa 25km. Und wie gelangt man zu diesen? Ganz einfach: es genügt, mit dem Skilift oder der Seilbahn hinauf zu fahren, und bei der Bergstation können Sie sich gleich entscheiden, in welche Richtung Sie sich von der Loipe führen lassen wollen.

Durch das Gemeindegebiet führen drei bedeutende Wanderwege, auf denen man mehrere örtliche Besonderheiten besichtigen kann. Am blau markierten Weg, genannt „Planýrka“, den Fürst Kamil Rohan (1800 – 1892) als Waldstraße anlegen ließ, ist dies beispielsweise ein beachtenswerter untypischer Bunker mit dem Namen „dvojče“ (Zwilling), der in den 1930er Jahren als Teil des Grenzschutzes gebaut wurde, die Bergmannskapelle zur Heiligen Dreifaltigkeit, im 17. Jahrhundert von Bergleuten des Silberabbaus erbaut und 1994 renoviert, oder die bewundernswerte Alte Schule, die aus dem Roman „Zapadlí vlastenci“ („Verschollene Patrioten“) von K. V. Rais oder aus dem Film „Krkonoš a lyžníci“ („Rübezahl und die Skifahrer“) bekannt ist. Der grün markierte Wanderweg führt den legendären Weg „Budárka“ entlang, benannt nach den sogenannten „budáři“ (von tschech. bouda = Hütte), den Bewohnern der Berghütten in Zeiten der sogenannten „Hüttenwirtschaft“ im 17. und 18. Jahrhundert. Diese gingen diesen Weg entlang und trugen auf dem Rücken ihre Produkte (Butter, Käse...) zum Markt nach Tanvald und ins damals deutschsprachige Gablonz an der Neiße (heute Jablonec nad Nisou). Im Zentrum der Ortschaft können Sie die Kirche des Hl. Wenzels aus den Jahren 1787-89 besuchen. Eine Dominante des Friedhofs, der sich gleich neben der Kirche befindet, bildet ein Denkmal des Bildhauers Vladimír Preclík, das an eine bedeutende Persönlichkeit von Paseky – den Lehrer und Geigenbauer Věnceslav Metelka – erinnert. Der Friedhof bietet eine beeindruckende Aussicht auf das westliche Riesengebirge. In der Nähe der Kreuzung der grün und gelb markierten Wanderwege im höher gelegenen Ortsteil „Hořensko“ befindet sich das legendäre Gasthaus „Na Perličku“, wo Sie das alte Gesellschaftsspiel „Čamburína“ ausprobieren können. Gehen wir auf dem gelb markierten Weg weiter, gelangen wir zum sogenannten Hutterkreuz, um das sich verschiedene Legenden ranken. Über dem Kreuz erhebt sich der höchste Punkt von Paseky, der Berg „Bílá skála“. Auf dem Gipfel wurde 2000 ebenfalls ein Kreuz errichtet, um daran zu erinnern, dass dieser Ort in Zeiten des totalitären Regimes Gläubigen als Wallfahrtsort diente. Der Gipfel ist auch von der Berghütte „Hvězda“ in Příchovice über einen unmarkierten Weg bequem zu erreichen. Unweit des Berges „Bílá skála“, steht auf dem Gipfel des Berges „Hvězda“ der schönste Aussichtsturm des Isergebirges mit dem Namen „Štěpánka“.

Der Besuch von Paseky ist zu jeder Jahreszeit ein Erlebnis. Sowohl Wander- und Radtouristen als auch Skifahrer werden für ihre Mühe mit einer Vielzahl von Ausblicken auf das Riesengebirge, das Tal „Jizerský důl“, das Böhmisches Paradies oder den Berg „Ještěd“ bei Liberec belohnt. Nur wenige Bergdörfer haben ihren ursprünglichen Zauber so beibehalten wie Paseky, das in jedem Fall einen Besuch wert ist.

Důležité kontakty / Wichtige Kontakte / Important contacts / Ważne kontakty

www.paseky.cz
Obec Paseky nad Jizerou, tel. 481 523 638

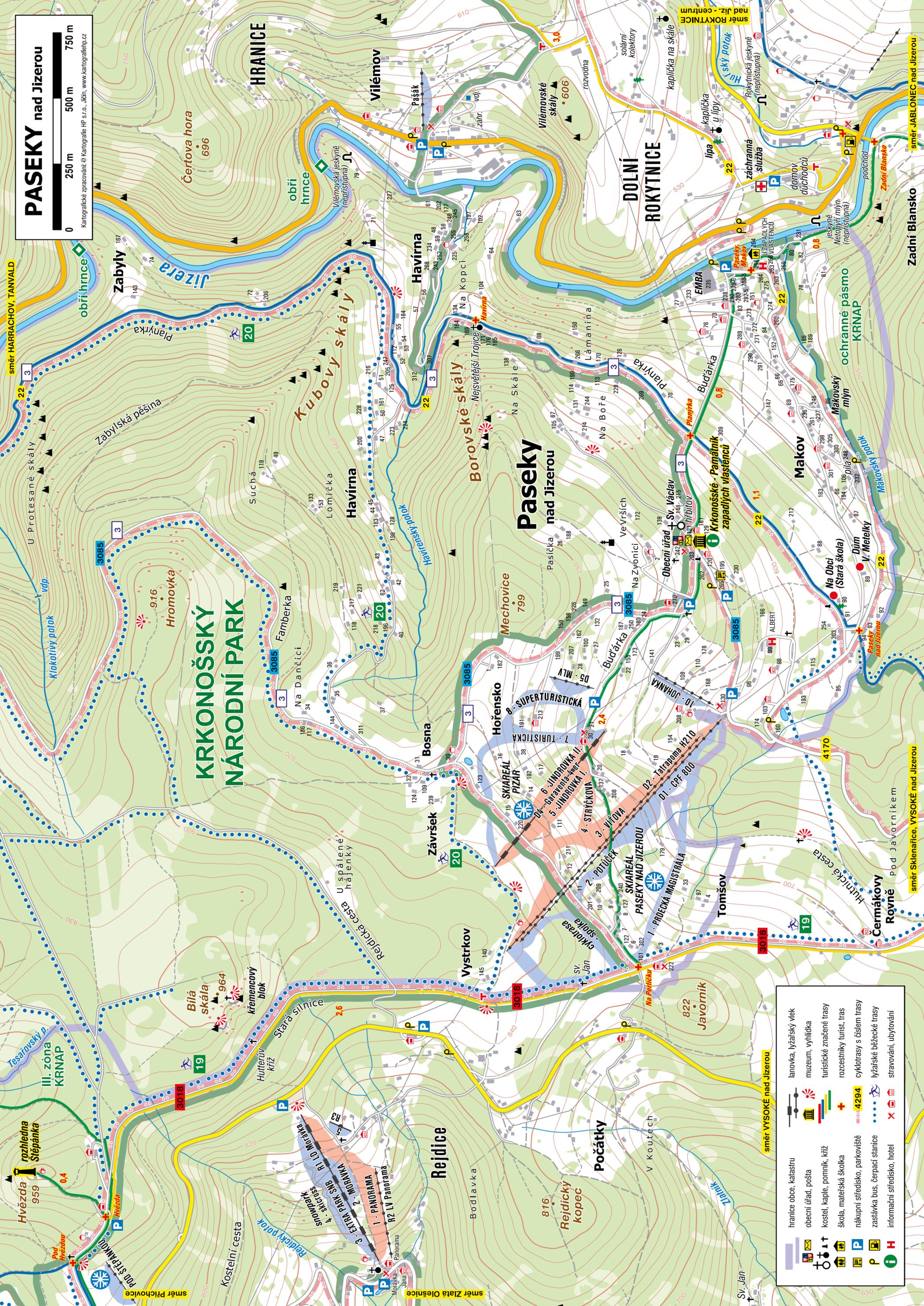

Vydalo: Jilemnicko - svazek obcí 2017, neprodejné
Tisk: Geoprint s. r. o., Liberec
Foto: Přemysl Novák a archiv obcí

PASEKY nad Jizerou

Kartografické zpracování: © Kartografie HP s.r.o., Jihlava, www.kartografiehp.cz

	hranice obce, katastru
	obecní úřad, pošta
	kostel, kaple, pomník, kříž
	škola, mateřská školka
	nákupní středisko, parkoviště
	zastávka bus, čerpací stanice
	informační středisko, hotel
	lanovka, lyžařský vlek
	muzeum, vyhlídka
	turistické značené trasy
	rozcestníky turist. tras
	cyklotrasy s číslem trasy
	lyžařské běžecké trasy
	stravování, ubytování

směr VYSOKÉ nad Jizerou

směr PŘIČOVICE

směr ZLATÁ OLEŠNICE

směr SKLENARICE, VYSOKÉ nad Jizerou

směr JABLONEC nad Jizerou

směr ROKYTNICE nad Jiz. - centrum